

PRZEPLŹYWY

kuratorzy: FUNDACJA MIASTONATURA (Małgorzata Stolarska-Fronia, Katarzyna Billik, Małgorzata Bonowicz, Michał Czerwiński, Małgorzata Dembowska, Anna Dobek-Lenczewska, Anna Majewska-Karolak, Jakub Matela, Barbara Płonczyńska, Agnieszka Radziszewska, Zuzanna Rosińska, Michał Sokołowski)

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim na 18. Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji w 2023 r.

KONCEPCJA WYSTAWY

Ludzie jako globalna społeczność stanowią dziś sieć nieskończonych powiązań. Sytuacja czy decyzja podjęta na jednym końcu świata wpływa na los całych społeczności, często geograficznie odległych. Autorytarna wizja dominacji opartej na terrorze zmusza do opuszczenia swoich domów miliony osób z Ukrainy, dwa lata wcześniej wirus z Azji zamyka w domach właściwie cały świat. Granice naszych światów – domów, krajów przestają być stałe i to, gdzie są, lub czy są otwarte, nie zależy od nas.

Projektowana wystawa jest zaproszeniem do współdoświadczenia uniwersalnego zjawiska zmienności. Poprzez stworzenie ruchomej, bezustannie transformującej przestrzeni, autorzy projektu w niedosłowny, metaforyczny sposób odnoszą się do współczesnych wydarzeń w Polsce i na świecie, kluczowych dla kształtowania przyszłości.

Instalacja przestrzenna skomponowana z migrujących przegród, których ruch inicjowany jest przez zwiedzających pozwala odczuć zmienność, ciągłość przekształceń, wywołany nimi przepływ ludzi pomiędzy poszczególnymi obszarami, zwraca uwagę na naszą sprawczość w tym procesie i jej wpływ na innych. Wędrowka pośród transparentnych, przepływających przegród tworzyć ma silne, zapamiętywane wrażenie, doświadczalny spektakl ruchu, światła, dźwięku i dotyku. Uczestniczenie w nim skłania do refleksji nad zmiennością terytoriów, przekształcaniem krajobrazu, transformacją czy migracjami w obliczu nagłych zdarzeń - zmian klimatu, wojny, pandemii. Poetycka materialność i dynamika proponowanej instalacji przestrzennej pozwala oddać się zadumie, odczuwaniu towarzyszących jej emocji, obserwowaniu reakcji swoich i współodwiedzających. Daje przestrzeń do osobistej, odzwierciedlającej własne doświadczenia, swobodnej interpretacji.

Propozycja wystawy „Przyływy/ Inconstancy” to uniwersalna opowieść o ludziach, ich przepływie, o granicach – o ich symbolicznym i fizycznym, namacalnym wymiarze. Doświadczenie ich przekraczania, niewiadomej po drugiej stronie, ale też naszego wpływu na ich przebieg.

Laboratorium Przyszłości w Polskim Pawilonie to badanie naszego przygotowania na przyszłość, poszukiwanie odpowiedzi na pytania: Jak możemy odnaleźć się w tak dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości? Jak reaguje na zachodzące zmiany pojedyncza jednostka? Jak bardzo jako człowiek jesteśmy skłonni do zmiany? Jak szybko adoptujemy się w nowej rzeczywistości?

Przywołanie wybranych wątków współczesnej rzeczywistości, zdarzeń, zasobów indywidualnej oraz zbiorowej pamięci pozwala nam nauczyć się stawiać czoła wyzwaniom współczesności i przyszłości. Doświadczenie przeprowadzane w Pawilonie jest poszukiwaniem i próbą indywidualnego zdefiniowania pojęć takich jak dom, ojczyzna, terytorium, granice, kultura.

Uzupełnieniem przestrzennego doświadczenia odczuwania i interakcji, będą elementy relacji wybranych zdarzeń związanych z różnym ujęciem migracji, ewolucyjnych bądź dynamicznych zmian, związanych z potrzebą adaptacji, solidarności i integracji.

STRESZCZENIE

Streszczenie scenariusza wystawy

Celem wystawy jest sensoryczne doświadczanie zmienności. Interaktywna instalacja przestrzenna, zaprasza do współuczestniczenia w dynamicznych i ciągle zamiennych współzależnościach, na których opiera się funkcjonowanie współczesnego świata. Świadomość bycia częścią tego procesu – wpływu jednostki i jednocześnie zależności, jest kluczowa.

Aby dostarczyć odwiedzającym wielowymiarowe doświadczenie, wystawa została podzielona na dwie strefy - doświadczalną i narracyjną.

Doświadczenie

Centralna część wystawy to miejsce doświadczenia i eksperymentu. Jest immersyjną instalacją, przenoszącą zjawisko zmienności sytuacji na generowaną przez zwiedzających zmienności przestrzeni fizycznej.

Wnętrze Pawilonu zostało podzielone delikatnymi tkaninami na odrębne terytoria. Terytoria – okręgi nieustannie wprowadzane są w ruch poprzez działania zwiedzających. Każda z przestrzeni, choć z pozoru niezależna, jest w istocie elementem jednego systemu. Ruch w jednym z okręgów ma wpływ na kształt pozostałych. Zmiana jest tym samym efektem działania jednostki znajdującej się w danej strefie, ale także stanowi echo aktywności innych osób, których czasem nawet nie można bezpośrednio dostrzec. Można jednak je poczuć. Adaptująca się do nowych sytuacji przestrzeń zmusza do spojrzenia na własne, osobiste granice.

Wpływ innych ma dwoisty charakter – z jednej strony wprawia w niepokój wynikający z niekontrolowanego ograniczenia, z drugiej - prowokuje ciekawość i chęć interakcji. Tkaniny – miękkie, płynne granice, o różnorodnej przezierności, przysłaniają sylwetki uczestników instalacji. Stają się oni częścią ekspozycji - ruchomą rzeźbą.

Instalacja symbolicznie nawiązuje do zmiany jaką przyniosła wojna w Ukrainie, migracje klimatyczne, kryzysy humanitarne - wydarzenia, które choć geograficznie przynależne do jednego z miejsc na ziemi, wpływają na pozostałe zmieniając je także fizycznie. Bezprecedensowe zmiany zmuszają nas do poszukiwania na nowo granic swojego komfortu. Wszyscy uświadamiamy sobie na nowo podstawowe znaczenie architektury i przededefiniowaliśmy znaczenie „domu”.

Dokumentacja

Narracyjna część wystawy uzupełnia doświadczenie odwiedzających o artefakty z dokumentacji zjawiska zmienności. Zdjęcia, obrazy i rzeźby przywołują świadectwa osób, które adaptowały przestrzeń do nowych potrzeb, eksperymentowały w działaniu zmieniając najbliższe otoczenie tworząc i zmieniając zastyłą architekturę.